T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 4.11.2026
Sayı: 321

10/4980

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

9 Eylül 1999 ile 30 Nisan 2008 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olan yurttaşların emeklilik koşullarından kaynaklanan sorunların, sigorta başlangıç tarihine bağlı emeklilik yaşı farklılıklarının ve bu farklılıkların ekonomik ve sosyal sonuçlarının araştırılması; prim ve hizmet şartlarını tamamladığı hâlde yaş koşulunu bekleyenlerin karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi, farklı sigortalılık statüleri ve güncel düzenleme talepleri değerlendirilerek adil, ölçülü ve mali açıdan sürdürülebilir kademeli emeklilik modellerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. **02.11.2026**

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

GEREKÇE

Sosyal güvenlik hakkı, çalışma hayatının ardından yurttaşların gelir güvencesine kavuşmasını sağlayan sosyal devletin temel yükümlülüklerindendir. Emeklilik sisteminin adil, öngörülebilir ve sürdürülebilir olması, sigortalıların yıllar boyunca yerine getirdikleri yükümlülüklerin karşılığını alabileceklerine ilişkin güvenlerini de doğrudan etkilemektedir. Ancak sigorta başlangıç tarihlerine bağlı geçiş hükümleri, benzer çalışma geçmişine sahip yurttaşların emekliliğe erişimlerinde önemli farklılıklar doğurabilmektedir.

7438 sayılı Kanun ile 8 Eylül 1999 ve öncesinde ilk defa sigortalı olanlardan gerekli prim ve hizmet şartlarını taşıyanlar bakımından emeklilikte yaş koşulu kaldırılmıştır. Buna karşılık 9 Eylül 1999 ile 30 Nisan 2008 tarihleri arasında sigortalı olanlar için yaş şartı uygulanmaya devam etmektedir. Bu dönemde 4/a kapsamında sigortalı olan kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş koşulu öngörülmüştür. Sigorta başlangıçları arasında kısa süre bulunan kişilerin emeklilik tarihlerinde yıllara yayılan farklılıklar oluşabilmesi, kademeli emeklilik taleplerinin temelini oluşturmaktadır.

Emeklilikte Adalet Derneği ve ilgili sigortalıların temsilcileri, başlangıç tarihine bağlı farklılıkların giderilmesi için yaş ve prim koşullarında kademeli geçiş düzenlemeleri talep etmektedir. Bu taleplerin kapsamı, etkilenen kişi sayısı ve sigortalıların fiilî durumları resmî verilerle ortaya konulmalıdır. Özellikle prim ve hizmet koşullarını tamamladığı hâlde yaşını bekleyenlerle bu koşulları henüz tamamlayamayanların durumları birbirinden ayrılmalıdır.

Emeklilik yaşını bekleyenlerin çalışma ve gelir durumları, ileri yaşlarda iş bulma güçlükleri, işsizlik, kayıt dışı çalışma, sağlık güvencesine erişim, borçlanma ve sosyal yardım ihtiyacı bakımından karşılaştıkları sorunlar araştırılmalıdır. Ağır ve yıpratıcı işlerde çalışanların durumu ile kadınların çalışma yaşamındaki kesintilerinin emekliliğe erişim üzerindeki etkileri de değerlendirilmelidir. Emekliliğin ertelenmesinin bireyler ve aileleri üzerindeki ekonomik ve sosyal sonuçları somut verilerle belirlenmelidir.

4/a, 4/b ve 4/c kapsamındaki sigortalıların tabi oldukları prim, hizmet ve yaş koşulları ile farklı kanunlardan kaynaklanan geçiş hükümleri ayrı ayrı incelenmelidir. Sigortalılık başlangıcının belirlenmesi, hizmet birleştirmesi, statü değişiklikleri ve borçlanma uygulamalarının emeklilik koşullarına etkileri de araştırılmalıdır. Mevcut düzenlemelerin oluşturduğu farklılıklar giderilirken yeni sigortalılık dönemleri bakımından benzer sorunların ortaya çıkmaması gözetilmelidir.

Kademeli emekliliğe ilişkin kanun teklifleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olmakla birlikte, bu dönemdeki sigortalılar için talep edilen yeni bir kademeli geçiş düzenlemesi yürürlüğe girmemiştir. Sigorta başlangıç tarihine göre yaş şartının kademelendirilmesi, mevcut prim ve hizmet şartlarının korunması ve alternatif geçiş modellerine ilişkin talepler, hukuki ve sosyal sonuçları bakımından karşılaştırılmalıdır. Her modelin etkileyeceği sigortalı sayısı, emekliliğe erişim takvimi ve uygulanabilirliği belirlenmelidir.

Önerilecek düzenlemelerin kısa, orta ve uzun vadeli mali sonuçları; emekli aylığı giderleri, prim gelirleri, sosyal güvenlik destek primi, istihdam ve kamu finansmanı üzerindeki etkileriyle birlikte aktüeryal olarak hesaplanmalıdır. Mali sürdürülebilirlik değerlendirilirken mevcut koşulların yurttaşlar üzerinde doğurduğu ekonomik ve sosyal sorunlar da göz ardı edilmemelidir.

Anayasa'nın 2, 10 ve 60'ıncı maddelerinde düzenlenen sosyal devlet, eşitlik ve sosyal güvenlik ilkeleri çerçevesinde; sigorta başlangıç tarihine bağlı emeklilik farklılıklarının, yurttaşların karşılaştıkları mağduriyet iddialarının ve mevcut emeklilik koşullarının toplumsal etkilerinin araştırılarak adil, öngörülebilir ve mali açıdan sürdürülebilir kademeli emeklilik seçenekleri ile gerekli yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

...32d.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Mehmet Tahtasız	Çorum	
2 A.Sibel Yankömeroğlu	İstanbul	
3 Ayhan BALUT	Adana	
4 İbrahim Arslan	Eskişehir	
5 Ensar AYTEKİN	Balıkesir	
6 Süleyman Bülbül	Aydın	
7 Nail Gülер	KOCAELİ	
8 Özgür Erdem İNCESU	Ardahan	
9 Aliye Coşar	Antalya	
10 Aliye Timisi Ersever	Ankara	
11 Yüksel Taşkın	İzmir	
12 Gamze TAŞCIER	Ankara	
13 Seyit Torun	Ordu MV	
14 ALAİ DINÇER	Mersin MV	
15 M. Sabih Uzun	İzmir MV.	
16 Fahri Özkan	Kırklareli MV.	
17 Orhan Sönmez	Adana MV.	
18 Evrim Karakeçe	Aydın MV.	
19 Servet Mullaoğlu	Hatay MV.	
20 Suat Özçağdaş	İstanbul MV	

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026